

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 16. Decemberben 1791!

Belső Tudósítások.

A' mi néhai Kegyelmes édes Anyánknak 's Királynénknak *F. Mária Theresiának* nevét és szivét viselő Korona fő Hertzeg Alsözonyunk, oly szerentsésen esett által a' maga kedves kiss Hertzeznéje szülésén, hogy midőn a' mult Hétfőn este felé bádgyadozónak érzette volna magát, már 11 órára terhétől tökéletesen megvala szabadulva minden sérelem nélkül. Ugy mondják, hogy egy Férfiúnak sem vala ide szabad bé-menni, az egész szolgálatot egy Bába Alsözony vitte véghez, és F. édes Anyánk 's Királynénk egy Kanapéról nézi vala mind végig a' születést. — Kedden dél-utáni 5 órakor mene véghez az Udvárnál minden pompás Keresztelés, hol a' Fels. Tsászár, Tsászárné, minden fő Hertzegek és Hertzeg Alsözonyok, a'

M m m m m

Külső

Külső és Belső Ministerek és Követek, az egész itt lévő fő Nemesi, mind két nemen lévő Rend egész Gálában jelenének-meg. A' Kolonai Választó Papi Fejedelem fő Hertzeg *Maximilián* vivé véghez a' Kereszttség-béli Sz. *Sakramentomat*. A' F. Császárné tartá Kereszt-viz alá az ujjanon született Tsetsemöt, kinek több nevei között *Mária Ludovika* névadaték. Ez után el-énekelteték az *Ambrosiai* ének, mellyre a' már sorban állott Batalion 3 Sálvét adván, erre a' Vár fokára 's Bástyáira ki-szegzett fokágyuk mind annyiszor tüzes nyelven szollallának-meg. Annyi vólt a' Bástyákon és a' nagyobb utczákban örömmel toollyongó fokaság, hogy már némelly helyeken alig lehet vala jární. Szép tsendes, de minden Hóld-világ nélkül való estve lévén, a' kereken a' Vár fokán ki-sütött ágyuk egy rettentő tekintetet mutatának, és olly keményen hirdetik vala az örömet, hogy a' külső Városban, az ágyukkal által-ellenben lévő Házokról hullanak vala az üveg ablakok. A' *Téged Isten Ditsérünknek* el-éneklése után az Udvarnál *Appartement* vólt. Ezen estve, valamint a' következő 2 napokon-is, az ő Felsége parantsolatjára, minden Játék-néző helyek Hetz, 's. t. szabad bé-menetelűek valának.

Az 1788-dik esztendőben April. 29-dikén megtiltott puskapornak ki-vitelét, és el-adását Fels. Urunk egy ezen folyó Hónak 2-dikán költ Rendelése szerint megint fel-szabadította, és már most ezt *Triesten* és *Gallitzián* keresztül, a' régi el-adás módja és rendje szerint el-lehet adni a' külső Ország-bélieknek. — A' Magyar Országi minden nemű Gabonának a' külső Országokra való vitele-is, ugyan ezen hónapnak 2-dikán költ Rendelése szerint ő Felségének meg-szabadított, valamint a' Török háboru előtt vala éppen azon vám és fizetés mellett. — F. Urunk a' nem régiben meghalozott Ts. Királyi Biblioteka első Örzője Tanátsos *Svandler* Ur helyébe, az eddig vólt második Örzőt Abbás *Dénis* Urat Ts. Kir. Tanátsosnak, és a' **T. K.** Könyvtár első Örzőjének tenni méltoztatta.

Hogy

Hogy a' Monárkha, ki mindeneket az igazság-
nak egyenes linor mértékén kíván tselekedni, min-
den érdemnek jutalmat, és illő jutalmat adhasan;
ugy értyük, hogy azt méltoztatta volna rendelni,
hogy ennekutánna mindeneknek *Penzio*, fizetés job-
bittás, vagy egyéb meg-jutalmaztatás eránt való
Kérések irásban szecettetnek öszve azoknak indító
okaikkal edgyütt, és az ujj-elztendőben adattatván
Király eleibe, ugy fogja ezen Kegyelmeiségét köz-
leni. — Hogy pedig a' Kantzelláriák, és Dika-
stériumok jó lábón állyanak, 's mennyenek; hogy
az igazság mindenkor gyözedelmeskedhesen az i-
gazságtalanságon, hogy az érdem, jutalom; a' vé-
tek pedig büntetés nélkül ne maradjon: két|Visgálókat
állított elő ő Ts. 's Kir. Felsége, az *Austriai* Kor-
mány-Széknél Tanátsosi hivatalt viselő *Mehrenthal*
és *Leon* Uraknak személyekben; kiknek kívánsá-
gokra tartoznak akarmikor elő-mutatni a' magok
Jegyző-Könyveiket s' Aktáikat a' Kantzelláriák,
és Dikastériumok.

Udvari Tanátsos *Piszhory* Sándor ő Nságának
nyomos érdemeit különös tekintetbe vévén a' Fel-
ség, nyóltz ezer forintot rendelt néki elztendőt ál-
tal mint *Fiumei* Kormányozónak; úti költségére pe-
dig két ezer forintot. Kit fog ő Felsége, ezen de-
rék Méltóság' helyébe Referendáriusnak elő állita-
ni: még bizonyosán nem irhatjuk.

Itt Bétsben, valamint más nagy *Europai* Váro-
sokban is igen sok az *Evangeliumbéli* meg-öszült
gyerek: az az: a gyermeki tselekedetektől muts-
kos öregek. Tsak a' napokban érkezett a' minden
ujjmódik *Anyá* Várofsából *Párisból* egy gyerek já-
ték Bétsbe, melly nem egyéb, hanem egy kerek
párkányokra metzet tsont, vagy fa; melly a' ve-
lé játszodni tudók kezében, egy linoron fel és le
szaladoz — nevettséges, és valóságos gyermeknek
való az egész játék. Már, mioltától fogva meg-tu-
datott, hogy ez *Párisból* jött; még az elztendejek-
re nézve meg-ért gyermekek-is játszodnak ezzel ú-
ton út félen. Történt a' múlt héten, hogy egy sok:

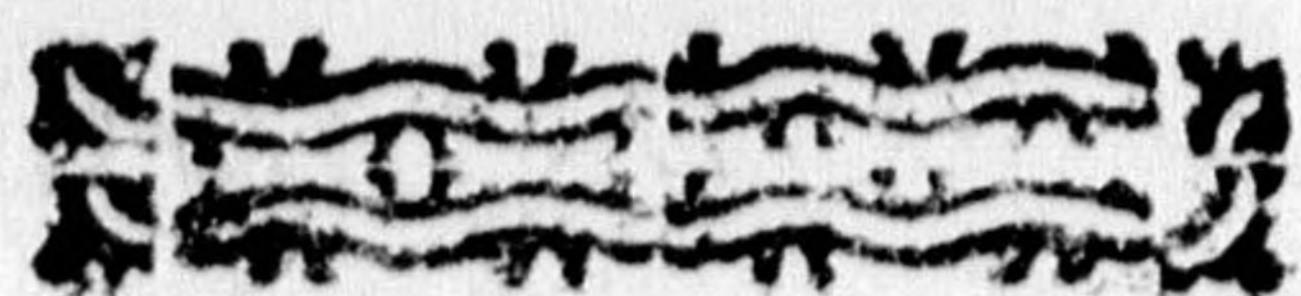
Szor beretvált szakállú gyermek a' Szent István Templomában ezzel kezdé játszodni; Egy mellette nem megszűve lévő Hadi Tiszt mondja néki, hogy menne - ki a' Templomból gyerekeskedni; mert az nem illenék ide. — 'S mit tartozik ez az Urra? felele emez a' Tisztnek! — ugyé? meg - tsipé ezen Templomban gyerekeskedőnek a' tzo,át a' Tiszt, és ki - vezeté az Isten Házából. Ekkor mondja a' ki vezettetett az ötet hajánál fogva tartó Tisztnek: tudjaé az Ur, hogy én Gróf F — sz vagyok? A' Tiszt ezt halván, még jobban meg - rázá hajánál fogva, 's így vállának el egymástol. Ezen történet fok emberek' szemei előtt esvén, ezen gyerek játéku meg - tépetett szakállós gyerek példája minden jelen valóknak nagy örömet — amannak pedig ki mondhatatlan gyalázatot okozott — és a' történet igaz.

A' Gyilkosságok, a' szerentsétlen történetek és *Kartusi* tolvajságok majd minden napuak kezdettek lenni Bétsben, mellyeknek le - irásokkal tsak irtoztatnók E. Olvasóinkat. — Történik a' napokban, hogy egy valaki, a' Játék - néző helyben egy Orvos Doktornak ujjában egy igen szép briliántos gyűrűt szemlélvén - meg, meg - tudakozza hol lakik az a' Doktor, 's más nap jó reggel bé - menvén hozzá, elé - beszéli néki a' maga terhes nyavallyáját, és 2 forintot tézzen - le a' Doktornak, hogy néki *prescribálna*. Mig a' Doktor Orvofságot ír néki egy *Stajrokba*, ő addig a' briliántos gyűrűt az asztalról el - lopja, és el - illant vele. Fel - öltözvén a' Doktor keresi gyűrűjét, hogy ujjába tégye, de so - holt sem találván, 1000 talléros gyűrűjén buslang vala. Három napok múlva hozzá megy a' Tolvaj Barát köntösben, és azt jelenti - ki néki titkon, hogy egy ember nálla azt gyonta légyen tegnap, hogy nagy szükségektől kényszerítettvén, az ő gyűrűjét el lopta, azért, ha a' Doktor akarna gyűrűjéhez jutni; ő ebben és ebben a' Klastromban lakik; nálla a' gyűrű *Adresse*. — tsak néki adja által az 50 aranyat, 's haza fogna hozni. Meg - örvend a' Doktor,

tör, 's által adja 1000 örömmel az 50 arannyat, 's máig-is várja vissza a' Barátot, de sem pénz, sem posztó.

Erdély N. Enyed. — „Itt nállunk a' mustnak vedre 1 forinton jár, a' búzának pedig vékája 3 máriáson, noha annyi volt sok helyeken az Isten áldása, hogy alig lehetett bé-takarítani. Minden féle marha drága egész Erdélyben, mellynek egyik oka a' helyen helyen szüntelen tartó dög. — Okt. 30-dikán a' Marason lévő Tsombordi hajó 2 bort hozó szekérrel és 12 ökörrel el-süjvedvén, 3 ember és 1 ökör belé veszett, a' hordók között pedig más Helységeknél fogtanak-ki egy néhányat. Ekkor-is nagyok valának ugyan a' vizek; de Nov. 6-dikán a' Maros és Arannas vizei partjaikból kiöntvén, a' Malmokban meg-betsülhetetlen károkat okozának. A' Tövisi Sokadalom, az árviz miatt, egy néhány napokig a' Marason innen rekedett. A' bátrabbak között Kapudnál 3 Nemes ember egy szolgával belé holt. Tseszvénél és Miháltzfalvánál is lokan vesztenek az árvizbe. Nevezetesen a' Maros mellyékén sok károkat okozott a' Takarmányban. — Ama hires Theologusnak *Endemánnak* (ki nem régiben azért mondatik bujában meg-hölnak lenni, mivel Német Országban közönséges Komédiában játszották-ki azért, hogy igen nagy *Dogmátikus* vala) Theologiája Erdélyben a' 'dynat által megtiltatott, hogy ne tanittassék; mert nagyon szabad volna némelly dolgokban. A' N. Enyedi és más Réf. Professzorok számadásra vonattak érette. — Az öreg B. Radákné Alszyony ö Nga Okt. 23-dikán meg-halálozott — de ez nem ujjság!!

Tornallya 29. Nov. — Ezen folyó Hónak 3-dikán Gömör V-gyében Tornallya nevű Helységben szült egy paraszt Alszyony egy hással 2 gyermekeket, a' kiknek hasok köldököktől fogva, a' középhúsnak mint egy közepéig öszve van növe. Két alfelek vagyon, a' harmadik nyiláson esik vizelletek, és ez Alszyonyi nemet jegyez, a' mint hogy mind a' kettő Alszyonyi névre-is kereszteltetett.

Négy kezek és lábok vagyon. Az edgyik 22 napig élt, a' másik pedig fél nappal tovább. A' hasokon keresztül ment egy finor forma jegy arra felé; merre az öszve-növés gondoltatik lenni. A' N. V-gye olly rendelést tett, hogy a' jádzó Természetnek ezen ritka szüleménnye a' Pesti K. Univerlitás ritkaságai közzé bé-küldettefsék. — Ezen történet ugyan ritka, de nem példa nélkül való; mert már ez előtt Posonyban az Apátza szüzek Klastromában tartattanak illyetén 2 egy hasfal született, és háttal öszve ragadott Leányok, kik a' 10 elztendön fellyül éltenek, és ugyan itt hóltanak-meg, minekutánna irni, olvasni, és más egyéb dolgokra-is meg-tanittattanak vala.

Nagy Imandról. — Irhatom az Urnak, hogy olly jó idők járnak nállunk Karátson előtt másfél héttel, hogy kertjeinkben egy ingben sétálgatunk, sőt láttam ollyan embert, a' ki még 3-dik Decem-berben-is búzát vetett, és már sokan talám meg-is ijedtek, hogy hova teszük takarmánnyokat; mivel a' marha-is ki-jár. Reménységünkön fellyül való óltsóság vagyon ezen mi Komárom Vármegyénkben. A' ro'snak Posonyi mérője 16 gros; a' szép búzának 30, a' kukoritzának 14; a' zabnak pedig, mellyet tavaj sokan nyereségre-is 2 forinton szedtek, 7, 's 8 garas; és szerentsés közzüllünk az, a' ki 9 's 10 garasokon el-adhatja.

Elegyes jegyzések,

Egy *M. Vásárhelyről* érkezett Tudósítás szerint, az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli F. Királyi Táblának sok elztendöktől fogva vólt fáradhatatlan *Prézesse Gr. Bethlen Pál* Ur ö Exja, hoszszas szolgálatjai után önként nyugodalomra kívánkozni mondatik. — A' Szebeni Német ujjság Levelekből értjük, hogy a' Kurirban, Szeben környékén el-fogott 100 Tolvajok nem igazok; és a' Szebeni Postán jött ezen tudósításunk, vagy egészfzen, vagy nagyobb,

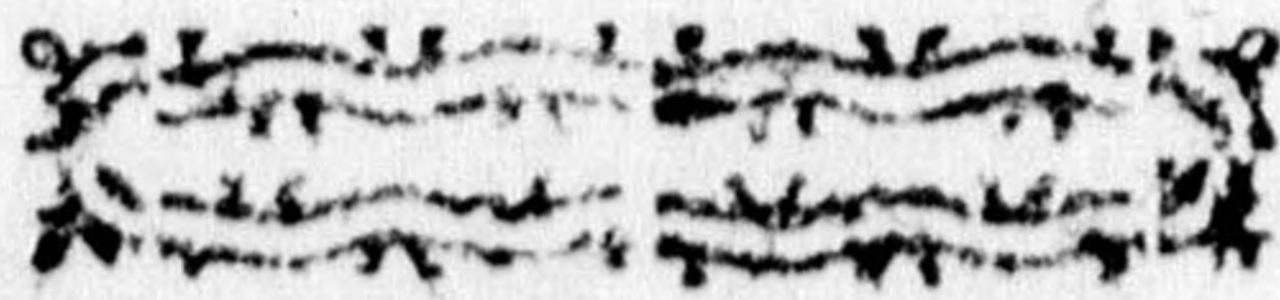
nagyobbára költeménnyel tsalt vala-meg bennünket. A' *Bukoreftből* érkezett *Levelekből* azt olvassuk, hogy *Nov. 15.* a' *Bukoreftben* lévő *F. Ts. Kir. Udv. A-gens Markely Ur*, az ő *Felsége* neve napjának tiszteletére egy öröm innepet tartott, nagy *Bált* adott; mellyben magok a' nevezetesebb *Törökök* is igen nagy részt vettek.

Az *Erdélyi F. Udv. Kantzellári* a' ezen hónapnak 7-dikén költ *Resolutzioja* szerint az *Erdélyi F. Directornak* parantsoltatik, azon *Processusnak* *Depositioja*, melly szerint *Dersy Pál Urat*, a' tudva lévő *Könyörgő Levél* irásért az *Ország-gyűlése* eleibe meg-hivta vala.

Nevezetés hir, melly *Novemb. 27-dikén* iratik *Khotzimból*. *Muszka Vezér Reprin*, a' *Török Kajmakánnak*, ki 6000-ed magával *Moldvának* déli részibe bé-szállott és közelgetett, azt izente, hogy azonnal *Braila* felé hátra vonnya magát. Ez a' fenyegetőzés szembe tűnőnek láttatik, de arra kell vigyáznunk, hogy *Potemkin* a' békeiség előjáró *punktumjának* azt tette vala, hogy a' *Porta* sem *Moldvába*, sem *Oláh Országba* *Törökököt* ne szállítsan, hanem ezen 2 *Tartománytól* tsak egy kevés adozást kívánnyan — és tsak az ott lévő *Bojérok* tarthassák itt a' *Görög Vallású Katonákat*. Azt-is meg-izente *Reprin*, hogy ő nem különben, hanem tsak a' *Potemkin* által fel-tétetett *Punktumok* *sinor-mértéke* szerint kívánna a' *Békeiséghez* fogni. Így a' *Nagy Szultánnak* ezen 2 *Tartományokban* tsak az árnyéka hagyatik az *Uralkodásnak*, és az *Orosz Udvar* napról napra jobban meg fogja itt magát erősíteni.

Buda. Azt írják innen, hogy a' *Bétsbe* rendeltetett *Török Követ*, a' mult hónapnak vége felé *Szebenben* lett volna, és minden órán meg fogna érkezni. — Azt írja egy útozó, hogy *Bihar Vármegyében* az ugy nevezett *Berettő* nevű tóban olyan tsigák találtattak, mellyek *Napkeleti gyöngyökkel* valának gazdagok, és ezektől nem sokat különböznek vala — mellyeket szemeivel látott.

Melly

Melly arany idejét érte legyen-el kedves Magyar Hazánk a' Tudományokra nézve-is ditsőségesen uralkodó F. Császár és Kegyelmes Apostoli Királyunknak minket minden nap takargató szárnyai alatt, ezt ő Felsége ezen napokban-is megmutatá, midőn annak jeleül, hogy a' Magyar Litteraturának és ennek elő-mozdítójinak valóságos *Mécénása* kíván lenni, a' Pesti Királyi Univerfitás Diplomátikát tanító Professorának, és az Univerfitás Könyves háza egyik Gondviselőjének nagy érdemű *Schwardtner* András Urnak azon esmeretes Deák nyelven — *de Gente Crouiaca* íratott munkátskáját igen példáson jutalmaztatá-meg. Kezébe adván ugyan-is ő Felségének egy tudományt kedvellő férjfiu ezen munkátskát 's folalattyát-is ennek meg-magyarázván, nem tsak maga elejébe botsítani és igen kegyelmesen fogadni méltoztatott a' *Szerzőt*, hanem az ő minden esztendei fizetését-is 200 R. forintokkal nevelte-meg.

A' Pruszszus Király terhes betegnek lenni mondatik. — Az a' hir-is szárnyálni kezdett, hogy a' Saxoniai Vál. Fejedelemnek a' Lengyel Korona iránt való vetélkedő társul szándékozik elő-állani ama nagy vitéz Svéd Generális, a' Svéd Királyának felette kedves Attyafija a' Züdermanlándi Hertzeg. — — *Smirnóban* a'

Kis Asia partyán, a' hol az ugy nevezett *Levantei*, vagy Asiának ezen vidékén lévő kereskedés a' legvirágzóbb, ezen túl a' mi Felséges Udvarunknak is lészzen Köz. Consulja, és ezen hivatalnak folytatására *Timoni* Ur, ki Szisztovban-is közelebbről Tolmátsi hivatalt viselt, már ki-neveztetett. Itt eddig a' Hollándiai Consul folytatta a' minket illető dolgokat.

Külső Országi Tudósítások.

Frantzia Országgal olly módon öszve elegyedett és bonyolódott minden Hatalmaságoknak Politikája: mintha minden boldogsága az Országoknak innen folyna szélyel a' világra; ugy hogy még ujjságot-is nem igen lehet tsak különösen Frantzia Országról, hanem elegyesen kelletik minden Országokról véllé öszve zavarva írunk.

Még eddig a' ki-vándorlott Printzek és Nemesek közt egy felöll, más felöll pedig a' Nemzeti-gyűlés között való háboru tsak pennával foly ugyan, de olly mérgesen, hogy kevés idő alatt kén-telenítettik a' dolog vagy fegyverre kerülni, vagy tökéletesen le-tsendesedni. A' Printzeknek feleletével Nov. 25-dikén vilzsa érkezett a' Királyhoz egy Kurir. Ezen feleletnek némelly ki-fejezései olvasást érdemelnek. — „Vették a' Király' Levelét, *igy szollanak a' Printzek a' többek közt* — és nem vizsgállyák, hogy szabadon és kén-telenítettés nélkül fogadta e' el a' Király a' Constitutziot, vagy nem; mert külömben-is egész Europa tudja, mit kellyen erről a' dologról gondolni. Magát a' Constitutziot sem disputállyák, ugy mint a' mellynek fundamenc-tomos fel-tételei külömben-is hibások és a' Status törvényes alkotásával ellenkezök: hanem ugy nézik azt, mint a' Rebelliseknek egy ollyan munkáját, mellynek készítésére ezeknek sem hivattatások, sem julsok nem vólt. Ők tsak ezt jegyzik-meg: — hogy a' Király élhet ugyan az Orzágnak birásával, de nem ugy mint tulajdonával — hogy a' maga maradékinak a' felöll még számot adni, és azt éppen ugy, mint a' maga eleiről kezéhez vette, maradékainak által adni tartozik. Ők nem tagadják ezen szándékokat, melly szerint mindent el-követni, a' mit a' Királyi széknak meg-erősítésére és régi méltóságának meg-adására szükségesnek fognak látni, magokban álhatatosan meg-határozták: egyéb aránt a' mi az ő Királyokhoz való hivségeket illeti, ez az ő Felsége sz. személlye eránt, utolsó

lehet.

lehelletekig, minden ki-fejezhetést fellyül fog hadadni.,,

A' Nemzeti-gyűlés sem átallya már most a' ki-vándorlottakat egybe foglalva a' meg nem esküdött Papokkal, az Ország nyilvánóságos ellenségének nyilvánóságoson nevezni és hirdetni. Közelebről meg-határozott, hogy 24 Deputátusok választatván, a' Királyhoz küldettesenek jelentvén, melly nagy meg-elégedésre lenne az az egész Nemzetnek, ha a' Király a' *Treviri* és *Moguntziai* Papi Válofztó Fejedelmeknél, és a' *Spáyeri* Püspöknél véghez vinné azt, hogy ezek a' magok Tartományaikban a' ki-vándorlott Frantziáknak pártos öszve seregléseket és katona gyűjtéseket tovább ne szenvedjék, és a' nállok méltatlansággal illetetett Frantzia Polgárokért eleget tétessenek. Ha pedig ezen Fejedelmek ezekre reá állani nem akarnának, tehát tegye-meg a' Király a' szükséges fegyveres nép iránt való rendeléseket, és a' fellyebb nevezet Papi Fejedelmeket fegyveres kézzel kénytelenítse a' minden népek Törvényének bé-töltésére. Végezetre még ezen 24 személlyekből álló Deputatzió által e' következőket kívánja a' Nemzeti-gyűlés a' Királytól: — hogy ezen itt le-irt és a' Király kívánságával-is meg-egyező akarattját a' Frantzia Nemzetnek terjeszse a' Király Regenspurgban a' Német Diæta eleébe: — hogy az Alsátziába bé biró Német Fejedelmeknek mennél hamarább lehet illendő elégtétel tanáltassék-fel: — hogy végezetre a' Király minden külső Hatalmaságoknál lévő Ministereit, Agenseit, másokat rendelvén helyekbe, tseréllye-meg, u. m. a' kik minden ki-költözödéseknél és az Orzágnak ezen ki-költözödésektől függő veszedelmeinek okai vólnának.

A' mi a' meg nem esküdött Papokat illeti, ezek iránt sokan javasolták, hogy a' Nemzetnek ezekhez türedelemmel és engedelmelességgel kellene viseltetni, és az Isteni-tiszteletnek szabad ki-izolgalatását-is nem csak meg nem kellene töllök tiltani, hanem megkéne engedni, hogy erre meg kívántató épülete

leteket magoknak és halgaltóiknak minden helyen szabadon vásárolhassanak. De a' Nemzeti-gyűlés ezen tanáts-adást bé nem vévén, e' következő Dekretomot téteté közelebbről közönségesé: — „ A' Statustól fizetett Papoknak Templomaikban, ezeken kívül senkinek másnak líteni szolgálatot tenni nem szabad. Az ezeknek számára szükség felett való épületek pedig el-adattathatnak, akár minémű más Vallás forsosainak akár örökös áron, akár pedig tsak bérben. A' meg nem esküdött R. Catholicus Papoknak pedig, kik a' polgári esküvésnek meg-tagadásával, 's több egyéb szándékaikkal magokat hazájok ellen való pártoskodásnak gyanuja alá vetették, egyet-is ezen épületek között magokévé tenni szabad ne légyen. „

A' mi az Ekklesia, Vallás és Papok dolgait illeti, az ezeket illető Dekretomnak Artikulusai még most-is mind szaporittatnak, de még végre nem hajtattanak. Meg-jegyzésre méltók az ujjabbak közül e következők: — „ hogy minden olyan irások, mellyek által a' nép között a' Türedelem terjesztetik, közönséges költségen nyomtattassanak ki, és ezeknek íróji érdemek szerint jutalmaztassanak-meg. „ — *Továbbá:* — „ hogy az a' Summa, melly a' meg nem esküdt Papoknak elztondönként el-vonattatandó fizetésekből fog meg-maradni, egy krajtzárig a' szegények Kászába adattassék, és ez által rész szerint a' dolgozható szegényeknek munka-vásároltassék, rész szerint ebből a' tsupa ügye-fogyottak tápláltassanak.

Frantzia Országának ismét 300 Milliényi Asszignátákra, papiros pénzre nagyon szüksége, még pedig mind 5 Livrásokra: melly ha el-készül az egész papiross pénz-béli summa 1600 Millio Livrákra fog menni. — Ez az oka annak, hogy a' Frantzia Papság nem egyezhetik a' Polgársággal: mert a' Papoknak-is vagyon szemek, és látják ők azt, hogy ezen 16 száz Millio Livra papiross pénznek egészsz zálloga nagyobbára az Országban szerte széllyel el-vétegett, és Nemzeti örökségnek meg

meg-kerefzteltetett fok papi Uradalom. Ne tsudál-lyuk hát, a' Papság és Nemzet között való egye-netlenséget.

Még egészfzen el-sem készítette a' N. Gyülés a' meg nem esküdött Papok ellen való Dekreto-mot, és már bizonyos Departmánból érkezett a' Nem-zeti Gyülés elébe olyan panaszló Levél, mely ab-ból származó előre való félelmet jelenti, ha a' Ki-rály valamint a' ki-vádorlottak ellen való Dekre-tomot meg nem erősítette, így szintén ezt a' meg nem esküdött Papok ellen valót is meg nem tanál-ná erősíteni. Ezen félelemre pedig az adott al-kalmatosságot, hogy a' Király egy k Ministere ál-tal Okt. 3-dikán az Országnek mind a' 83 Depart-mánnyában egy olyan parantsolatot tétetett kö-zönségessé, melly által azt kívánna, hogy adat-tassék minden felől tudtára ő Felségének, minémű gondolattal és indulattal légyen a' nép a' Papoknak ujj polgári állapottyok felől.

Ugyan ezen ülésben elő fordult egy *Delatre* ne-vezetű Párisi Törvényt tanító Profelsornak ügye-ís. Ez azt irván Koblentzbe *Kolonnéhoz*: — „hogy ő már maga ugyan öreg, és e' miatt a' ki-ván-dorlottaknak jó igyekezetében részés nem lehet, hanem maga helyyett egy 25 esztendős fiját küldi hozzájok. Adjon az Isten igyekezeteknek jó véget! és a' Királynak szabadulást; 's. a' t. „ Ezen Levél kezébe akadott a' N. Gyülésnek, melly fel-olvas-tatván, a' szegény öreg Professor azt az önnön ma-ga irásának lenni meg-vallotta, és fogságra té-tették.

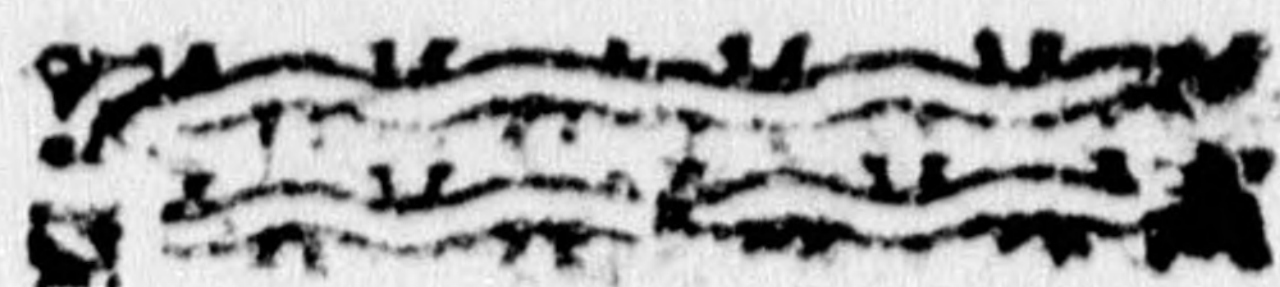
Az *Avenio*-béliek meg-határozták magokban, hogy a' Frantzia Nemzethez és a' Királyhoz egy hálaadó Levelet botsálsanak, hogy minden eszten-dőben Nov. 10-dikén az ő Revoluziojoknak inne-pét meg-szentelleyék, hogy a' 16-dik Oktoberben sze-rentsétlenül meg-ölettettekért minden Okt. 17-dikén közönséges Misét tartassanak, és most őket tiztes-ségesen el-temettetvén, egy emlékeztető oszlopot állitassanak-fel számokra, mellynek egyik oldalára

az ő neveik, a' másokra pedig az ő gyilkosaiknak neveik metzseisenek-fel, a' szerentsétleneknek maradékjaira pedig az Eloll-járók viseltyenek gondot. —

A' Stokholmban eddig lévő Frantzia Követ vizsgálta hivattatott, és már innen vizsgálta-is indult: melly nem békefélegnek a' jele. — Azok a' kik eddig hitték, még máig-is mind hiszik, hogy az Orosz Birodalom 12-ezer főből álló fegyveres népet, a' Svédok Királya-is éppen ennyit fogna a' Frantzia Printzeknek segítségére küldeni, és hogy ezen Sergek az *Albis* vize mellett egy helyen szálván-ki jövő Tavaszon a' szározra, innen a' magok úttyokat együtt az alsó Saxoniai Kerületen keresztül fogják a' *Rénus* vidéke felé venni, és itt fognának a' ki-vándorlott Frantziákkal egyesülni.

Egyik Német ujjságból e' következendő és az érzékenységet egész a' maga szokott helyéből ki-mozgató ujjságot olvashattuk. — „Az *Artésiai* Gróf — így szól ez az *Iró* — arra inti a' maga ki-vándorlott Nemes társait, hogy mennél jobban lehet terjeszszék-ki Frantzia Országban ezen hirt a' nép között, hogy ők nem a' magok el-vesztett Nemesi Jufsok, hanem az el-nyomatott Vallás mellett fogtanak fegyvert; hogy magok között az áhitatosságot kettőztessék, az Isteni szolgálaton, Gyónáson, és a' Kommuniokon mentől gyakrabban meg-jelennyenek 's a' t. „ — Vallyon ugyan el-hidjük e' ezen tselekedetet egy *Artésiai* Grófról? — de miért-is ne? — ezt nem ő tselekedte előbbi Épületes példa.

A' Frantzia Orzággal bajoskodó Német Fejedelmek, többek között nevezetesen a' *Treviri* V. Papi Fejedelem a' maga Alsátziában vesző félbe lévő örökségeiért és földes Urasági Jufsáért ezen azokon folyamodott egyenesen a' Muszka Tsászárnéhoz; mivel ezen Alsátzia Jufsaikban a' Német Fejedelmek a' *Vestfáliai* békeféleg kötés által hagyatának-meg. Ezen kötést meg-ujjitották a' Koronás Fejek az után a' *Tescheni* frigy által. Minthogy te-

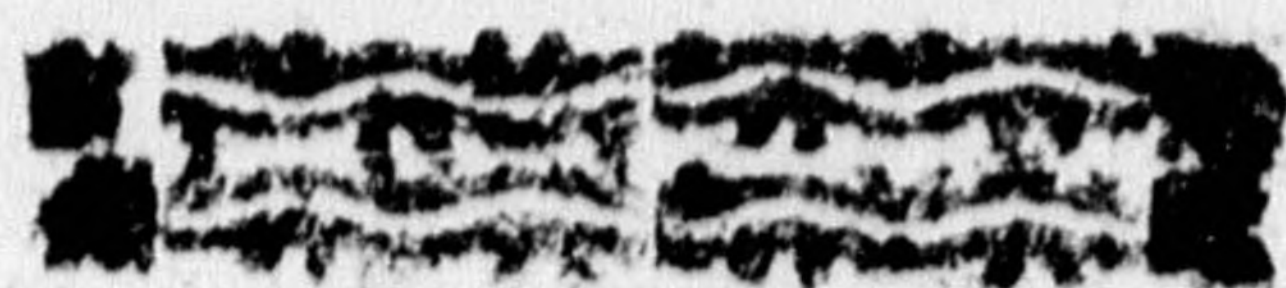
hát a' *Tescheni* frigyért kezelséget vállolt az Orosz Tsászárné, tehát ekkor gárántérozta a' *Vestfáliai* frigy-kötést-is. Tehát tartozik a' Tréviri V. Fejedelemnek-is 's a' többinek-is Alsatziához való jusát oltalmazni.

A' Svéd és Muszka Birodalom közt fel-állítandó szövetségnek, tsak valami előre való punktu-
mai erősítetttenek még meg, és ezen szövetség előre most tsak 8 esztendőkre határoztatott, de a' melly, mint már fogan tudni akarják egy ezen két Házak közt lejendő öszve házasodás által fogna jobban meg-örökösítettetni. Azon 4 Svéd Követe, kik ezen traktát ki-dolgozták, a' Tsászárnétól egy-egy drága piklist 's 3 — három ezer, egy más 2000, egy Titoknak ismét 1000 Aranyokat, 's ezen két utolsók-is igen drága pikliseket kaptanak ajándékban. — Lehetetlen a' Orosz Birodalomban pénznek nem lenni. — A' Svéd Király egy maga gyémántal meg-rakott Portréját ajándékozta a' Tsászárné *Pahlen* nevü Generálissának.

A' Hollándusok-is erősen küldik a' segittő népet Amerika felé: kétség kívül ök-is meg-ijedtenek a' Szeretsenektől. — Az egész világ inozog minden-felé.

A' Brabántziai Belgák már le-tsendesedtenek, minekutánna vagy 4 az ő Deputátusaik közzül u. m. 2 fő Pap, és 2 Gróf a' fog-házat meg-járta volna: de már mind a' 4 ki-botsáttatott.

Decembernek első napján, *Schwechet* alatt (ez, egy postányira vagyon *Bétshez*, *Pozson* felé), egy párna-zsákot találtak az úton, mellyben Magyar öltözetek, 's egyéb portékák találtattak. A' kié talált volna lenni, jelentse magát *Ebersdorfban*, *Schwechet* mellett, ő Ts. 's Kir. Felsége' Uradalmi Kantzelláriájában.

Ezen Tudósítás érkezett hozzánk Gyorból.

A' közönséges jó, és könnyebbség' elő mozdításának kívánála arra birt bennünket, hogy szándékunk legyen mintegy 100. az az száz válogatott Prédikáziókat, ilyen Tzim alatt: *Kathedrai Tanítások* közönségesé tenni. De mivel olly nagy költségnek tételére, melly ezen hasznos Könyvnek kiadására meg-kivántatik, magunktól elégtelenek vagyunk: azért is illyen jó szándékunkban az Erdemes Közönséget az Elő fizetés véget alázatossan meg-keresni, kérvén mindeneket valakiknek ezen mi szándékunk tesz, és kedvek szerént legyen, méltóztassanak ennek boldogítására, és ebből következő köz könnyebbségnek elő mozdítására kevésre szabott, és alább ki fejezett Elő fizetéseket nem sajnállani.

Mi ezen Prédikáziókat előre dítsérni nem akarjuk, hogy ne talán valakit ennél fogva mintegy erővel végyünk az Elő fizetésre; mivel úgy is hizelkedünk magunknak azzal, hogy ha ezen Könyv az Erdemes Előre fizetőknek segítségével világosságot láthat, maga magát meg fogja díszíttetni. Mindazonáltal hogy az Erdemes Elő fizetők tudjanak ezen Katedrai Tanításokról előre valamit, egy, 's két szóval ezeket jelentjük:

1. ször. Ezen Prédikáziók nagy részént Erkölti Prédikáziók, és nem csak egybe gyűjtött, hanem valóságos válogatott Prédikáziók, még pedig többnyire Originál Magyar Prédikáziók, ollyan Prédikáziók, a' mellyek az ékessen szólló és buzgó Aktornak szájában sziveket lágyító, és erősítő tűz, és pöröj gyanánt lehetnek; és a' mellyekkel mi, leginkább a' mi két Réformátum Kollégiumunkban tanuló, 's onnét a' mi Ekklé'siáinkban a' plántállás, és öntözgetés véget ki származó Nemes Ifiainknak könnyebbségeket igyekezzük munkállódni. Mellyre nézve ezen Prédikáziókat három Darabokba (de még idővel a' negyedik is hozzájuk járulhat) így osztottuk el: — Az *Első* Darabban lélnék Ur' Vatsorája vétele előtt való Hétén; Ur' Vatsorája vétele előtt, és Ur' Vatsorája vétele után való Prédikáziók. A'

Másokban minden Innepekre valók bővséggel. A' Hargadikban Halottiak, és ezen harmadik Darabot leg-inkább azon Halotti Prédikátziók fogják tenni, mellyeket bédog emlékezetű T. T. volt Professor és Superintendus P. Szathmári István Uram életében készített, és ottan ottan a' Hallgatóknak tellyes meg-elégedésekre el-mondott; és a' mellyet mi, a' Nemes Debretzeni Kollégiumban félre tévén sokszor édes álmodhat, ilyen felő irás alatt jirogattunk: *Thanatologia.*

2-szor. Ezen három Darabok között, most csak az Első Darabra álljuk az Első-fizetést, mellyben mind öszve 36. az az, harminz-hat Prédikátziók lesznek, a' mellyekért mi csak egy vonás forint, az az, 17. garas elő fizetést kívánunk; és így az Erdemes Elő-fizető Urainknak egy Prédikátziót egy polturába sem ejtünk; sőt azt ígérjük, hogy ha az Erdemes Elő-fizető Urainknak száma jól meg-nevelkedik ugyan azon tizen hét garasokért a' Prédikátziókat negyvenre ki-pótoljuk, mert a' mint leg-elől jelentünk a' Köz könnyebbégek, és nem a' nyereségnek kívánása birt minket ezen szándékra.

3-szor. A' kiknek kedvek volna ezen első Darabot meg-szerezni, de azomba sajnálják az arrát egy néhány Hetekkel előre meg-fizetni, méltóztassanak Erdemes Neveiket cum manu propria, az alább meg-nevezett Elő-fizetést beszélő Erdemes Urainknal felegetyezni, hogy mi-is tudjunk a' Nyomtatványokkal szolgálni, azoknak számát mérsékelni, és kinek kinek Jó'sef napi Pesti Vásárkor betsülettel kezéhez szolgáltatni. — De azt-is jelentjük, hogy ezen Erdemes Urakat azzal nem biztathatjuk, hogy a' Nyomtatványokat az Erdemes Elő fizető Urakéval egy árron adjuk: azt mindazonáltal fogadjuk, hogy itt-is négy márfásokon felül nem kívánunk.

4-szer. Ezen Prédikátziók között a' leg-hofszabb sem fogja a' másfél árkust meg-halladni, és így ezen Prédikátziók csak erre nézve is nem fognak unalmasok lenni. — A' többi következik.